

Ronde stal

Oorspronkelijk ontworpen voor Brits vleesvee, wekt de ronde stal in Barnsley ook steeds meer de interesse van melkveehouders.

Capaciteit:	70 melkkoeien of 160 stuks vleesvee tot 450 kg
Nokhoogte:	8 m
Diameter:	30,25 m
Oppervlakte:	718 m²
Doorrijhoogte:	4 m
Open nok:	10 m²
Kosten excl. interieur:	65.000 euro

Opvallend staat het levenswerk van Geoff Simpson, directeur van stalbouwbedrijf The Roundhouse, versholten in het groene, heuvelachtige Britse landschap. Opvallend is de rust die er in de ronde stal heerst. Bij het ontwerpen van een stal die voldoet aan hoge eisen op het gebied van arbeidsgemak, klimaat en dierenwelzijn kwam Simpson keer op keer tot dezelfde conclusie: een goede stal moet rond zijn. 'Door de ronde vorm zijn er geen dode hoeken aanwezig. De open zijwanden zorgen ervoor dat de wind ongeacht de richting op de stal staat gericht', vertelt Simpson. 'De continue aanvoer van verse lucht zorgt ervoor dat er geen verschil is in binnen- en buitentemperatuur. Hierdoor is er geen tocht in de stal.' Het bijzondere gebouw is voorzien van

Orgineel stalbouwconcept van ronde stal: lage bouwkosten en te managen door één persoon

Rondom ventileren

Een gezelschap van veehouders en onderzoekers bezocht in april op Britse bodem de nieuwste innovatie op gebied van stalbouw: de ronde stal. Optimale ventilatie, goed overzicht en arbeidsgemak zijn sterke punten van dit nieuwe ontwerp.

tekst **Gerrit de Groot**

een open nok met een doorsnede van ongeveer drie meter. Toch regent het niet in volgens de ontwerper. 'De wind trekt als in een schoorsteen omhoog, dit voorkomt het inregenen. Bovendien is de luchtvochtigheid erg laag en zijn er weinig ammoniakdampen.' Wie de stal binnen loopt, merkt inderdaad dat er geen onaangename lucht hangt.

Ontworpen voor vleesvee

De ronde stal is oorspronkelijk ontworpen voor vleesveeouders. 'In Groot-Brittannië is het al jaren erg moeilijk om voldoende inkomen te behalen in de

vleesveesector', legt Simpson uit. 'Daarom zijn we op zoek gegaan naar een model waarbij de bouwkosten minimaal zijn en waarbij de veehouder gemakkelijk zonder personeel kan werken.' In het midden van de ronde stal bevindt zich een open middengedeelte waar één persoon gemakkelijk koeien in kan separeren. Vanuit het middengedeelte is de stal opgedeeld in verschillende taartpunten. Daardoor is het verplaatsen van een koppel vee erg simpel en veilig. Via hekwerken zijn de koeien van elkaar gescheiden, maar hebben ze toch contact met elkaar. Volgens Simpson draagt het

structureel doorschuiven van de groepen bij aan een betere immunisering. 'De combinatie van frisse lucht en verhoogde weerstand resulteert in een betere vleeskwiteit. Vleesvee is in de ronde stal drie weken eerder slachtrijp.'

Opvang regenwater

Serrestalbouwer ID Agro brengt sinds oktober het nieuwe staltype op de Europese markt en organiseerde de reis naar Groot-Brittannië. 'In Nederland zijn er al twee ronde stallen verkocht', vertelt Marco Noordman, directeur van ID Agro. De vergunningen voor deze stallen liggen bij de gemeente. Noordman verwacht geen terughoudendheid. 'Vanwege het groene dak en de onopvallende verschijning past de ronde stal mooi in het landschap.'

De stalen constructie van de ronde stal is een bouwpakket dat binnen enkele dagen is opgebouwd. Betonnen poeren onder de stalen staanders zijn de enige vorm van fundering van de stal en typen daarmee de goedkope opzet.

Als ondergrond kiezen de Britse veehouders veelal voor gebroken puin. 'In Nederland is beton of asfalt als ondergrond verplicht om uitspoeling van mest naar de bodem te voorkomen', vertelt Noordman. Over het stalen frame is een pvc-gecoat polyesterdoek gespannen dat een levensduur heeft van twintig jaar. Het regenwater loopt via ingebouwde

Gerard Kok: 'Opmerkelijk veel vreetruimte'

'Je kunt zien dat de koeien in deze stal gelukkig zijn', vertelt Gerard Kok, biologisch-dynamisch melkveeouder in

Achternveld. Kok vindt het belangrijk dat koeien veel bewegingsvrijheid hebben. 'Momenteel zijn mijn koeien gehuisvest in een potstal. Het is een vrije omgeving waarbij het kalf bij de koe blijft lopen.'

Kok ziet in de ronde stal veel voordeel wat betreft vreetruimte. 'In de huidige situatie bedraagt de vreetplaats 65 cm per koe, in de ronde stal is dit een meter.' Kok is ook enthousiast over de stalvorm. 'De spitse daken van de huidige stallen kunnen niet op tegen de ronde vormen van dit ontwerp.'

goten via de holle spanten weg. 'Het regenwater druppelt zo niet van het dak en kan meteen worden opgevangen.'

Overvloed aan vreetplaatsen

Een van de deelnemers aan de reis naar Engeland is Cynthia Verwer, onderzoeker diergezondheid en dierenwelzijn bij het Louis Bolk Instituut. Ze ziet met name in de biologische veehouderij toekomst voor de ronde stal. 'Momenteel doen we onderzoek naar het houden van het kalf bij de koe', vertelt Verwer. 'Deze stal lijkt op een traditionele potstal, maar heeft geen dode hoeken. Dat is een groot voordeel voor gehoornde biologische koeien.'

Volgens Simpson zit er ook voor de gangbare sector muziek in de stal. De ontwerper bruisst van de ideeën en denkt aan een opzet met 65 tot 70 ligboxen en vrij koeverkeer met een robot in het midden. Tot op heden is er geen ervaring met melkvee in de ronde stal.

Door de ronde opzet is er een overvloed aan vreetplaatsen in relatie tot de veebezetting, die circa een meter per koe bedraagt. De vreetplaatsen bevinden zich aan de buitenzijde van de stal. 'Het zou een ideale huisvesting voor droge koeien kunnen zijn of voor jongvee op grotere bedrijven.'

Diameter open nok is drie meter

Pvc-gecoat polyesterdoek over stalen frame

De ronde stal valt dankzij het ontwerp en het groene dak nauwelijks op in het landschap

De groepsindeling in taartpunten

Veel vreetruimte per dierplaats

